

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 1 1 5 6 - 0 / 2021
Érkezett:	2021 MÁJ 11.
Példány:	1
Melléklet:	1
Kezelet:	3

Alulírott [REDACTED] a továbbiakban, mint indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a védelmi intézkedések lépcsőzetes feloldásának harmadik fokozatára tekintettel a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedéseket szabályozó kormányrendeletek módosításáról szóló, a Magyar Közlöny 2021. évi 68. számában megjelent 194/2021. (IV.26.) Korm. r. alapján módosított 484/2020. (XI.10.) sz. Korm. r. 2/A.§ (1)-(2), valamint (6) bekezdésének, a 6.§ (2), valamint (2a)-(2b), illetve (2e) bekezdésének, a 8.§ (4) bekezdés a-b) pontjainak, a 8.§ (7), (7a)-(7b) bekezdésének, 10.§ (5)-(6) bekezdésének, a 12.§ (2), (3a), (4) bek. b), (4c) bek. a), (4e), (4g) b) pontjának alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján azokat semmisítse meg, figyelemmel arra, hogy a jogszabály rendelkezései közvetlen hatályosulásuk folytán sértik az indítványozó Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz való jogát, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó alkotmányos alapjogi elvet.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő.

1. A tényállás

Magyarország Kormánya elfogadta a védelmi intézkedések lépcsőzetes feloldásának harmadik fokozatáról szóló 194/2021. (IV.26.) Korm. rendeletet, mely annak hatályba lépését szabályozó rendelkezése szerint a négymilliomodik COVID-19 elleni oltóanyag első dózisa beadása napját követő nappal lép hatályba, és módosítja a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI.10.) sz. Kormány r. (a továbbiakban: R.) egyes rendelkezéseit.

A védelmi intézkedés jejelentette korlátozások újabb feloldását a módosított R. alapvetően a védettségi igazolvány meglétéhez köti, mely célt a fentiekben hivatkozott módosító rendelet preambuluma is egyértelműsíti. Mint ahogyan azt is, hogy ezen harmadik lépcső bevezetésének alapja a nemzeti konzultáció, és annak eredménye, mely szerint a kitöltők 65%-a támogatta azt, hogy a védettségi igazolvánnyal rendelkezők felmentést kapjanak bizonyos korlátozások alól. Az R. módosított rendelkezéseinek célja ezért alapvetően a védettségi igazolvánnyal rendelkezők számára kedvezmények adása az ilyen igazolvánnyal nem rendelkezőkkel szemben azzal, hogy a módosítás külön kezeli a 18. életévüket be nem töltött személyek körét az egyes szabályokkal összefüggésben. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott módosított R. szerinti kedvezőbb szabályok fogalmi alapja tulajdonképpen

az, hogy a módosítással a Kormány koronavírus ellen védett személynek minősíti azt az állampolgárt, aki rendelkezik védettséget igazoló okmánnyal.

Jelen alkotmányjogi panasz a védettségi igazolvány meglétéhez kötött korlátozó intézkedések feloldására vonatkozó rendelkezések alaptörvényellenességének megállapítására irányul, mely kifogásolt rendelkezések közvetlen jogsérelmi helyzetet idéznek elő az indítványozó oldalán. Indítványozóként előadom, hogy magam – élve azzal a lehetőséggel, hogy a COVID-19 elleni oltás felvétele önkéntes – nem regisztráltam az oltásra, nem kívánom azt felvenni, illetve az igazolvány kiadásához szükséges egyéb feltételek sem állnak fenn velem kapcsolatosan, így védettségi igazolványt sem kaphatok, ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy nem vehetnék részt korábbi, természetes – akár tünetmentes – megfertőződés eredményeként a „nyájimmunitás” kialakulásában.

Az alkotmányjogi panaszban sérelmezett rendelkezések szerint a hatályba lépését követően a módosult rendeleti szabályok alapján kizárólag a védettséget igazoló okmánnyal rendelkező személyek és a felügyeletük alatt lévő 18. életévüket be nem töltött személyek számára nyílik meg a sportrendezvényeken, nézőként történő részvétel lehetősége, a vendéglátó üzletek belső tereiben való tartózkodás lehetősége az ott megrendelt étel és ital elfogyasztása érdekében, a szálláshelyeken való tartózkodás lehetősége, valamint a felsorolt sportlétesítményekben történő tartózkodás lehetősége. Az R. módosított rendelkezései alapján tehát a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező állampolgárok, így magam is el vagyunk zárva a fenti lehetőségek, szolgáltatások igénybevételétől.

2. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt jogszabályi rendelkezések

A kérelmi részben részletesen megjelölt jogszabály-helyek, melyek megsemmisítésére jelen alkotmányjogi panasz irányul, az alábbiak:

„2/A. § (1) E rendelet alkalmazásában koronavírus ellen védett személy az, aki ezt a koronavírus elleni védettség igazolásáról szóló 60/2021. (II. 12.) Korm. rendelet szerinti hatósági igazolvány (a továbbiakban: védettségi igazolvány) bemutatásával igazolja.

(2) Ha az e rendelet szerinti valamely jog a koronavírus elleni védettség esetén gyakorolható, az e jogot gyakorolni szándékozó személy a jog gyakorlására való jogosultság igazolása érdekében felhívható a védettségi igazolvány védettséget igazoló módon történő bemutatására.

(6) A koronavírus elleni védettség igazolása során az érintett a védettségi igazolványon feltüntetett személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány bemutatására külön is felhívható.”

„6. § (2) A sportrendezvényen nézőként a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy abban az esetben vehet részt, ha a sportrendezvény tervezett befejezési időpontja legkésőbb este 11 óra.

(2a) A jegy megváltásával látogatható kulturális eseményen nézőként a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy vehet részt.

(2b) A sportrendezvény, illetve a kulturális esemény szervezője, valamint a sportrendezvény, illetve a kulturális esemény helyszínének üzemeltetője vagy vezetője, illetve a szervező, az üzemeltető vagy a vezető alkalmazottja köteles annak a nézőnek a beléptetését megtagadni, valamint a belépését megakadályozni, aki a koronavírus elleni védettségét vagy az életkorát e rendeletben meghatározott módon nem igazolja.

(2e) A sportrendezvényen, illetve a kulturális eseményen nézőként tartózkodó koronavírus ellen védett személy és a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nem köteles maszkot viselni.”

„8.§ (4) A vendéglátó üzlet

a) (7a) bekezdés szerinti vendége a vendéglátó üzleten belül a vendéglátó üzlet asztalánál ülve,

b) (7a) bekezdés szerinti vendége, ha a vendéglátó üzletben az ott megvásárolt étel, illetve ital elfogyasztása nemcsak asztalnál ülve történhet, kizárólag az étel, illetve az ital elfogyasztásának időtartama alatt, illetve [...]

(7) A koronavírus ellen védett személy és a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy kivételével a vendéglátó üzleten belül való tartózkodás

a) az elvitelre alkalmas ételek kiadása és szállítása érdekében,

b) a vendéglátó üzlet mellékhelyiségének használata céljából és

c) - ha arra a kerthelyiségben vagy a teraszon nincs lehetőség - a fogyasztás kifizetése céljából az ehhez szükséges időtartamig megengedett, azzal, hogy a vendéglátó üzleten belül a megrendelt étel, illetve ital fogyasztása tilos.

(7a) A vendéglátó üzleten belül reggel 5 óra és este 11 óra között a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy számára a tartózkodás, és a megrendelt étel, illetve ital elfogyasztása megengedett.

(7b) A vendéglátó üzlet üzemeltetője vagy vezetője, illetve az üzemeltető vagy a vezető alkalmazottja a koronavírus elleni védettségét e rendeletben meghatározott módon nem igazoló személytől, illetve a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személytől a megrendelt étel, illetve ital vendéglátó üzleten belüli elfogyasztását megtagadja. A vendéglátó üzlet üzemeltetője vagy vezetője, illetve az üzemeltető vagy a vezető alkalmazottja a koronavírus elleni védettség igazolását megtagadó személyi, illetve a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt a távozásra felszólítja, és amennyiben a jogsértő személy e felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrséget értesíti.”

„10.§ (5) A szálláshelyen a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy tartózkodása megengedett.

(6) A (3) és a (4) bekezdés kivételével, a szálláshely üzemeltetője vagy vezetője, illetve az üzemeltető vagy a vezető alkalmazottja megtagadja a szálláshelyre történő bejelentkezését annak, aki a koronavírus elleni védettségét vagy az életkorát e rendeletben meghatározott módon nem igazolja.”

„12.§ (2) A szálláshelyen

a) a 10. § (3) és (4) bekezdése szerint jogszerűen tartózkodó vendég, ha koronavírus ellen védett személy, valamint

b) a 10. § (5) bekezdése szerint jogszerűen tartózkodó vendég a szálláshelyen található, (1) bekezdés szerinti helyszíneket látogathatja.

(3a) Az (1) bekezdés szerinti helyszíneket - az edző- és fitneszterem, az uszoda és a jégpálya kivételével - a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy látogathatja.

(4) A jégpályák, az uszodák, az edző- és fitnesztermek és a sportlétesítmények

b) a koronavírus ellen védett személy számára látogathatóak.”

(4c) A (3a) és a (4) bekezdés szerinti helyszín üzemeltetője vagy vezetője, illetve az üzemeltető vagy a vezető alkalmazottja - a (4a) bekezdés szerinti kivétellel - annak a beléptetését megtagadja, valamint a látogatás megkezdését megakadályozza, aki

a) a koronavírus elleni védettségét [...] e rendeletben meghatározott módon nem igazolja.

(4e) Az (1) bekezdés szerinti helyszíneken - az edző- és fitneszterem, az uszoda és a jégpálya kivételével - a koronavírus ellen védett személy, valamint a felügyelete alatt lévő tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nem köteles maszkot viselni. Az edző- és fitneszteremben, az uszodában, a jégpályán, valamint a sportlétesítményben a koronavírus ellen védett személy, valamint a sportról szóló törvény szerint tizennyolcadik életévét be nem töltött versenyszerűen sportoló, valamint őt felkészítő sportszakember nem köteles maszkot viselni.

(4g) A (4) bekezdés szerinti helyszínen este 11 óra és reggel 5 óra között kizárólag az ott foglalkoztatott, továbbá - edzésen vagy sportrendezvényen való részvétel céljából - a sportról szóló törvény szerint versenyszerűen sportoló

b) koronavírus ellen védett személy és az őt felkészítő sportszakember tartózkodhat.”

3. Az Abtv. 26.§ (2) bek. szerinti feltételek igazolása

Az alkotmányjogi panasz alapján az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog, valamint a XV. cikk (1)-(2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma sérelmére alaposan kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a módosított 484/2020. (XI.10.) sz. Korm. r. (a továbbiakban: R2.) 2/A.§ (1)-(2), valamint (6) bekezdésének, a 6.§ (2), valamint (2a)-(2b), illetve (2e) bekezdésének, a 8.§ (4) bekezdés a-b) pontjainak, a 8.§ (7), (7a)-(7b) bekezdésének, 10.§ (5)-(6) bekezdésének, a 12.§ (2), (3a), (4) bek. b), (4c) bek. a), (4e), (4g) b) pontjának alaptörvényellenességét állapítsa meg, és ezen rendelkezéseket semmisítse meg.

Az Abtv. 26.§ (2) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának kettős feltételrendszere van. Egyrészt az, hogy alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következzen be az indítványozó oldalán a jogsérelem másrészt pedig, hogy ne álljon rendelkezésre ezen jogsérelem orvoslására eljárás, vagy ha igen, akkor azt az indítványozó kimerítette.

A kifogásolt rendelkezések közvetlenül érintik az alapvető jogomat. A közvetlenség elve akkor érvényesül, ha a kifogásolt jogszabály, vagy annak valamely rendelkezése maga érinti az indítványozó alapjogát. Az Alkotmánybíróság 33/2012. (VII. 17.) sz. határozatának III. pontjában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az érintettség abban az esetben is megállapítható, ha a jogszabály alkalmazására, érvényesítésére szolgáló cselekmények ugyan még nem történtek meg, de a jogszabály erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelyből egyértelműen következik, hogy a panaszolt jogsérelem közvetlenül, belátható időn belül kényszerítően bekövetkezik. Tekintettel arra, hogy az indítvánnyal érintett jogszabály személyi hatálya, mint Magyarország állampolgárára, rám is kiterjed, közvetlenül hatályos, így az érintettség jelen ügyben egyértelműen megállapítható, hiszen indítványozóként a támadott R. módosított rendelkezései hatálya alatt állok. Hiszen amennyiben a támadott rendelkezésekkel érintett szolgáltatásokat igénybe kívánom venni, azokat nem tehetem meg, illetve a sérelmezett R. módosított rendelkezései alapján a szolgáltatást nyújtónak kötelessége megtagadni az ilyen helyekre, területekre történő belépésemet.

A módosítás hatályba lépésével az R. fentiekben megjelölt, módosított rendelkezései közvetlenül, azonnal és külön bírói döntés nélkül eredményezik a jogsérelmet, hiszen a panaszban kifejtésre kerülő alkotmányjogi érvek mentén közvetlenül sértik az emberi méltóságomat azáltal, hogy hátrányosan különböztetnek meg engem – és minden más oltási igazolvánnyal nem rendelkező személyt – az ilyen igazolvánnyal rendelkező

állampolgárokhoz képest, hiszen a szolgáltatók a védettségi igazolás ellenőrzésével közvetlenül maguk döntenek a jogszabály rendelkezései alapján, hogy kizárnak az adott szolgáltatás igénybevételéből úgy, hogy ezen döntésükkel szemben semmilyen jogorvoslatnak nincsen helye. A beállt jogsérelem abban áll, hogy bár a védelmi intézkedések alapján a társadalmi élet, együttélés számtalan területén nem tesz különbséget a jogalkotó igazolvánnyal rendelkező és nem rendelkező között, ráadásul olyan területeken sem, melyek jellegüknél fogva összemérhetők az R. módosított rendelkezéseivel érintettekkel, a támadott rendelkezések mégis megteszik. Emellett pedig a kedvezmények önmagában védettségi igazolványhoz való rendelkezésével aránytalanul korlátozza a jogalkotó az egyén autonómiáját, önrendelkezését, és így az emberi méltósághoz fűződő jogot, mely fokozhatja a társadalom polarizáltságát, akár az önkéntes alapú oltást felvenni nem szándékozók társadalmi kirekesztettségét is eredményezheti. Azaz személyes és közvetlen érintettségem álláspontom szerint egyértelműen megállapítható, hiszen ha az R. módosított rendelkezéseivel érintett szolgáltatásokat igénybe kívánom venni, azokat nem tehetem meg mindaddig, amíg ezen rendelkezések ebben a formában hatályban vannak. Mint ahogyan a fentiekben már hivatkozott 32/2012. (VII.17.) sz. ABh-ban az Alkotmánybíróság rámutatott, a közvetlenség elve, mint feltétel akkor is teljesül, ha a támadott jogi rendelkezés egy olyan helyzetet hoz létre, amelyből egyértelműen következik a jogsérelem kényszerítő bekövetkezése. Jelen esetben is erről van szó, az R. módosított rendelkezései által teremtett jogi környezet a konkrét jogsérelmet a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező személyek, így az én esetemben is, közvetlenül idézte el az említett szolgáltatások igénybevételéből történő alaptörvényellenes kizárással. Kiskorú gyermekem, családom lévén nincs a jog által teremtett környezetben lehetőségem ezen szolgáltatásokat igénybe venni, és nemcsak nekem, hanem kiskorú gyermekemnek, családtagjaimnak sem (pl. nem látogathatja a mozit, az állatkertet, vagy éppen nem foglalhat helyet egy étteremben, vagy cukrászdában sem, ha nincs az adott szolgáltatónak kerihelyisége, nem gyakorolhatja az úszást egy nyitott strandon sem).

Az R. módosított rendelkezései közvetlenül hatályosulnak, jogszabályi erővel bírnak, mellyel szemben az állampolgár számára, így számomra sem áll rendelkezésre egyéb jogorvoslat, kizárólag az alkotmányjogi panasz eszköze.

Az Abtv. 30.§ (1) bekezdése alapján az Abtv. 26.§ (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvényellenes jogszabály hatályba lépésétől számított 180 napon belül kell benyújtani. Az R. támadott rendelkezései 2021. május 01. napján léptek hatályba, mely alapján panasz előterjesztésére nyitva álló határidőt megtartottnak kell tekinteni.

4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi, alkotmányjogi indokolása

4.1. A befogadhatóság indoka

Az Abtv. 29.§-a alapján jelen panasz befogadhatóságának feltétele, hogy abban alapvető alkotmányjogi jellegű kérdés kerüljön felvetésre. A panaszban támadott jogszabályi rendelkezések nemcsak az én, hanem a hozzám hasonlóan védettségi igazolvánnyal nem rendelkezők társadalmi csoportjába tartozó személyek emberi méltóságát sértik azzal, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalmának alkotmányos elvébe ütköznek. Az emberi méltóság alapvető, Alaptörvényből levezethető, korlátozhatatlan jog. Ezért alapvető alkotmányos jelentőségű kérdés, hogy rendkívüli jogrendi helyzetben van-e alkotmányos joga és lehetősége a jogalkotónak az állampolgárai között tisztán a védettségi igazolvány megléte alapján különbséget tenni azáltal, hogy a jog erejénél fogva az ilyen igazolvány birtokosát – függetlenül az annak alapját képező körülménytől, illetve a ténylegesen felvett oltások

számától – védettnek minősíti egy vírusfertőzéssel szemben, illetve az is, hogy ez a megkülönböztetés – minthogy a társadalom széles rétegét érinti –, az emberi méltóság korlátozását, sérelmét jelenti-e, valamint, hogy az a rendkívüli jogrendi helyzetben még alkotmányosan igazolható-e. A kérdés alapvető jellegét erősíti, hogy – ha csak a felnőtt lakosságot vesszük alapul – a támadott diszkriminatív rendelkezések több millió állampolgár mindennapi életét, társadalmi életbeni lehetőségeit érintik közvetlenül. Alapvető alkotmányjogi kérdés, hogy önmagában a védettségi igazolvány léte alkotmányos indoka lehet-e a társadalom tagjai közötti különbségtételnek, minősíthető-e ez hátrányos megkülönböztetésnek, illetve eredményezi-e az emberi méltósághoz való jog korlátozását, sérelmét rendkívüli jogrendi helyzetben. Indítványozóként az R. módosított rendelkezéseit az Alaptörvény II. cikke, valamint a XV. cikk (1)-(2) bekezdése alapján támadom, a panasz befogadhatóságát ezért a védettségi igazolványhoz kötött kedvezmények által előidézett az emberi méltósághoz való jog sérelmét eredményező megkülönböztetés alapozza meg.

4.2. Az Alaptörvény felhívott rendelkezései

Az **Alaptörvény II. cikkének** rendelkezése szerint: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg”. Az, hogy a panaszban hivatkozott önrendelkezési jog az emberi méltóság része, az Alkotmánybíróság kiforrott gyakorlatában is tetten érhető. Az Alkotmánybíróság az önrendelkezés szabadságát az emberi méltóságból vezette le, és rögzítette, hogy az emberi méltóság, mint az általános személyiségi jog anyajoga magába foglalja az önrendelkezés szabadságához való jogot is, ez utóbbi jog gyakorlatilag az emberi méltóságból fakadó cselekvési autonómia kifejezése, mely azonban személyhez kötött [8/1990. (IV.23.) ABh. II. pont, 36/2000. (X.27.) ABh. III. pont, 67/2011. (VIII.31.) ABh. III. pont].

Az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdése alapján: „(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése alapján: „különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető, vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.”

4.3. Az alkotmányjogi panasz érdemi, alkotmányjogi indokolása

Az Alkotmánybíróság 64/1991. (XII.17.) sz. ABh. Indokolásának D) pontjában rögzítette, hogy az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, „hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá.” A méltóság ezért az Alkotmánybíróság hivatkozott döntése alapján az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen az emberi élet értéke között jogilag különbséget tenni. Nincs tehát értékes és kevésbé értékes ember. „Emberi méltósága és élete mindenkinek érthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit.” Ez

az az elv, amely áthatja az alapvető nemzetközi emberi jogi dokumentumokat is, így például megjelenik az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának, mind a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának preambulumban, de az Európai Unió Alapjogi Chartájának bevezetőjében is szerepel. Az egyén autonómiája, önrendelkezése tehát alapvető meghatározó eleme az emberi méltóságnak, és az ahhoz kapcsolt alapvető jognak. Az emberi méltósághoz való jog abszolút jog, melynek korlátozására még a veszélyhelyzet, mint rendkívüli jogrend sem ad felhatalmazást a jogalkotó számára az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése alapján.

Az Alaptörvény szintén felhívott XV. cikk (1)-(2) bekezdése alapján Magyarországon minden ember egyenlő a törvény előtt – legyen az oltással rendelkező, vagy oltással nem rendelkező személy. A jogegyenlőség lényege, „hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára”. Ebben az összefüggésben pedig nem lehet különbséget tenni ember és ember között az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt szempontok alapján [61/1992. (XI. 20.) ABh. Indokolás 3. pont]. Ebből az elvből azonban nem következik az, hogy ne lehetne különbséget tenni az egyének között, a különbségtétel ne lehetne alkotmányosan igazolható, hiszen „az általános különbségtételi tilalom összeegyeztethetetlen lenne a jog rendeltetésével”. Ez alól azok a megkülönböztetések, amelyek az emberi méltóság sérelmét eredményezik, nyilvánvalóan kivételt képeznek. Az Alkotmánybíróság a fent hivatkozott határozatában tehát egyértelműsítette, hogy minden olyan diszkrimináció, amely az emberi méltóság sérelmét eredményezi alkotmányosan nem igazolható, nem elfogadható és nem megengedhető. Ahogyan arra a felhívott határozat maga is utal: „a tilalom nemcsak az emberi illetve az alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom – amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot – kiterjed az egész jogrendszerre, ideértve azokat a jogokat is, amelyek nem tartoznak az emberi jogok, illetőleg az alapvető állampolgári jogok közé”.

A feltett, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, nevezetesen, hogy a védettségi igazolvány meglétéhez kötött megkülönböztető jogszabályi rendelkezések alkotmányosan kifogásolhatók-e, vagy sem, ezért két síkon dönthető el. Az egyik sík annak vizsgálata, hogy ez a rendelkezés valóban diszkriminatívnek tekinthető-e, a második pedig, hogy ez a diszkrimináció érdemben sérti-e az emberi méltósághoz való jogot.

Egy adott jellegű megkülönböztetés alkotmányossági vizsgálata során a következetes gyakorlat szerint az Alkotmánybíróság minden esetben abból indul ki, hogy a diszkrimináció tilalma azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a jognak minden embert egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie. Ezért egy adott jogi norma hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütköző jellege akkor állapítható meg, ha a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó – egymással összehasonlítható helyzetben lévő – jogalanyok között tesz különbséget úgy, hogy az nem igazolható, a megkülönböztetés vagy önkényes, vagy annak nincs kellő súlyú, alkotmányjogi szempontból is igazolható indoka [a teljesség igénye nélkül: 3009/2012. (VI.21.) ABh. Indokolás 54. pontja, 14/2014. (V.13.) ABh. Indokolás 32. pontja, 32/2015. (XI.19.) ABh. Indokolás 80. pontja, 9/2016. (IV. 06.) ABh. Indokolás 22. pontja].

A jelen helyzetben fennálló járványveszélyben minden személy, aki az R. személyi hatálya alá esik – így minden magyar állampolgár – egymással összehasonlítható helyzetben van, hiszen minden emberi szervezet ki van téve a vírusok okozta infekciónak. Azaz egy járványhelyzetben az emberek közötti különbségtétel alapja egészségügyi szempontokon kell, hogy alapuljon. Ennek okán például alkotmányosan nem kifogásolható a vírusfertőzéssel

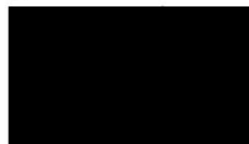

érintett beteg emberek karantén-kötelezettsége, hiszen közegészségügyi érdek, hogy ezen személyek egészséges személyekkel a járvány tovább-terjedésének megakadályozása miatt ne érintkezzenek. Azonban nem egy jogszabály jogosult arra, hogy egy vírusfertőzés esetén valakit védettnek minősítsen, ilyen tág felhatalmazást a veszélyhelyzet jelentette rendkívüli jogrendi környezet sem ad a jogalkotó számára. Ez ugyanis nem jogi, hanem alapvetően orvosi, egészségügyi, járványtani kérdés. Nem attól lesz egy állampolgár védett, hogy azt egy jogi norma kimondja. Márpedig indokolt, alkotmányosan igazolható különbséget valóban az egészségügyi, járványügyi szempontok szerint védett és nem védett személyek között lenne ésszerű tenni. A védettség megállapítása ezért nem jogalkotási hatáskör, hanem egy egészségügyi ténykérdés. Köztudomású ugyanis, hogy az oltás önmagában a fertőződéssel veszélyét nem zárja ki, az oltott személyt védheti meg elsődlegesen attól, hogy súlyosabb szövődmények alakuljanak ki, többek között erre is visszavezethető, hogy még az oltott személyek sem mentesülnek – az R. módosított rendelkezései alapján sem – bizonyos járványügyi intézkedések betartásának kötelezettsége alól (pl. maszkviselési kötelezettség). Abban a tekintetben tehát, hogy az oltás önmagában még nem zárja ki a megfertőződés lehetőségét, nincs alapvető véleménykülönbség a szakmában.

Ha ugyanis az oltást felvett személyek valóban védettek lennének, és másokat megfertőzni sem lennének képesek, velük szemben járványügyi intézkedés alkalmazása is indokolatlan lenne. Emellett pedig a védettségi igazolvánnyal rendelkező, oltásban részesített személyeket sem lehet egységesen kezelni, hiszen már az oltás első dózisének felvételét követően megszerzhető a védettségi igazolvány. Nem véletlenül a fokozatos nyitás alapját képező jogszabályok hatályba lépése is a COVID-19 oltás első beadott dózisének mennyiségi számaihoz van kötve. Az oltás első dózisének felvétele pedig bizonyosan nem ad önmagában immunitást az infekcióval szemben.

Jelen járványhelyzetben tehát ténykérdés, hogy függetlenül attól fennáll a megfertőződés kockázata, hogy valaki oltott, vagy sem. Ebből a szempontból pedig a teljes magyar lakosság homogén csoportnak tekinthető, hiszen nincs senki, aki abszolút védettséget élvezne a COVID-19 vírusfertőzéssel szemben. Így a jogalkotó tisztán az alapján tesz az R. módosított rendelkezései eredményeképpen különbséget az állampolgárok között, hogy valaki rendelkezik-e védettségi igazolvánnyal vagy sem. Bár esetemben ezen szempontok nem állnak fenn, de fontos kiemelni, hogy a hátrányos megkülönböztetés még az oltást felvenni szándékozók között is tetten érhető, hiszen aki regisztrált az oltásra, de 2021. május 01. napjáig még nem vette fel az oltás valamilyen oknál fogva, vagy eleve egészségi állapota alapján nem oltható, azzal szemben is hátrányos megkülönböztetés érvényesül. Nincs alkotmányosan igazolható indoka annak, hogy az R. módosított rendelkezései alapján kijelölt helyeken miért ne tartózkodhatnának igazolvánnyal nem rendelkező személyek akkor, amikor a társadalmi élet számtalan más területén (pl. tömegközlekedés, közterületek, bevásárlóközpontok, élelmiszerboltok, stb.) ilyen különbségtétel annak ellenére nem érvényesül, hogy ezen személyek együttes jelenléte az említett helyszíneken jóval gyakoribb, mint az R. módosított rendelkezéseivel érintett helyszíneken.

Az R. módosított és jelen alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezései tehát nem az érdemi védettség, hanem egy közokirat megléte alapján tesznek különbséget az állampolgárok között, melynek semmilyen alkotmányosan igazolható – akár közegészségügyi, járványügyi – indoka nincsen. Nem tekinthető annak az R.-t módosító kormányrendelet preambulumban felhívott nemzeti konzultációra történő hivatkozás sem. A Kormány hivatalosan közölt adatai alapján, melyek elérhetők a <https://nemzetikonkultacio.kormany.hu> elektronikus felületen is, a

nemzeti konzultációban mindösszesen 528.187 állampolgár vett részt. Az R. preambuluma szerint ezen személyek 65%-a fogalmazta meg igényét, hogy a védettségi igazolvánnyal rendelkezők felmentést kapjanak bizonyos korlátozások alól. Azaz kicsivel több, mint 340.000 állampolgár véleményére alapozottan fogadta el a Kormány a módosítást. Ezen csekély létszám, mely nagyságrendileg Magyarország lakosságának 3,5%-a nem tekinthető kellő alkotmányos jogalapnak arra, hogy a diszkrimináció igazolható legyen.

Megjegyzem, hogy a fentiekkel áll összhangban az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2361 (2021) számú határozata is, mely 7.3. pontjában egyértelműen rögzíti, hogy az államok azon az alapon, hogy valaki felveszi-e az oltást, vagy sem, nem tehetnek különbséget az állampolgárok között. Az említett határozat elérhető a <https://pace.coe.int/en/files/29004/html> cím alatti internetes felületen.

Ezért igazodva az Alkotmánybíróság gyakorlatában is megfogalmazott elvi tételhez, az álláspontom szerint sem fogadható el szükségesnek olyan cél, amely diszkriminációt valósít meg, és arányosnak az olyan korlátozás, amely diszkriminatív helyzetet eredményez [6/2018. (VI.27.) ABh. Indokolás 39. pont]. Ezért véleményem szerint a védettségi igazolványra alapozott különbségtétel az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik.

Az alkotmányjogi szempontból jelentősnek tekinthető kérdés vizsgálatának második síkjá, hogy ez a hátrányos megkülönböztetés eredményezi-e az emberi méltósághoz való jog sérelmét, hiszen ez az az alapvető jog, melynek korlátozása még rendkívüli jogrendi időszakban sem történhet meg az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése alapján.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában az emberi méltóság az egyén autonómiájával, önrendelkezésével került azonosításra, mely minden ember meghatározó jellegzetessége. Az önrendelkezési jog jelen járványügyi helyzetben azonban csak formálisan érvényesül, hiszen bár az oltás felvétele önkéntes, az oltással nem rendelkező személyek társadalmi életben való jelenlétének, lehetőségeinek fokozatos szűkítésével tartalmát éppen a jogalkotás üresíti ki. Az R. módosított rendelkezései ugyanis az oltással nem rendelkező személyek számára olyan üzenettel bírnak, hogy amennyiben nem oltanak, maguk és felügyeletük alatt álló kiskorú hozzátartozóik nem, illetve nem olyan mértékben vehetnek részt a társadalmi együttélésben, mint azok, akik oltással rendelkeznek. Ezáltal a jogalkotó figyelembe nem véve az egyéni immunitást, az egyén egészségi állapotát, az oltás irányába „kényszeríti” az olyan személyeket is, akik esetében annak felvétele nem lenne szükséges, és kizárja e lehetőségekből azokat, akiknél az nem is lehetséges.

A kényszerítő elem pedig az egyén társadalmi lehetőségeinek beszűkítése, egy „virtuális társadalmi karantén” kialakítása a jog erejénél fogva. Az R. rendelkezései diszkriminatív jellegük okán éppen azzal sértik az egyén emberi méltóságát, hogy önrendelkezését kiüresítve, azt tulajdonképpen ignorálva, az oltás felvételére kívánják azon személyeket is ösztönözni, akik egyébként élve az oltás felvételének önkéntes lehetőségével, nem kívánják azt felvenni. A panaszban is támadott jogalkotói megoldás ezért tulajdonképpen kiüresíti az oltás felvételnek „önkéntes jellegét”, hiszen azon személyek, akik nem oltatják be magukat, életüket érintő hátrányokkal nézhetnek szembe, ráadásul úgy, hogy a jogalkotó nem határozta meg azt az időpontot sem, ameddig ezen megkülönböztető megközelítést érvényre kívánja juttatni. Így az egyéni autonómia, a döntés valódi szabadsága, az önrendelkezés joga súlyosan

fogban sérül, mely még rendkívüli jogrendi időszakban sem megengedhető az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdésére figyelemmel.

A fentiek okán álláspontom szerint az R., jelen alkotmányjogi panasszal támadott módosított rendelkezései a hátrányos megkülönböztetés tilalmán keresztül sértik a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező személyek méltóságához való jogát, mely – mint az Alaptörvény II. cikkében rögzített alapjog – még rendkívüli jogrendi helyzetben sem lehetséges. Ezért kérem, hogy azokat a Tisztelt Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikk, illetve XV. cikk (1)-(2) bekezdéseire figyelemmel megsemmisíteni szíveskedjen.

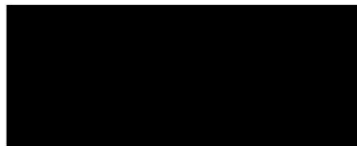
5. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

Indítványozóként személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá, az ezzel kapcsolatos nyilatkozatot jelen alkotmányjogi panasz melléklete tartalmazza.

Az Abtv. 52.§ (4) bekezdése szerint az alkotmánybírósági eljárás megindítása feltételeinek igazolására az indítványozó köteles. Tekintettel arra, hogy a panasz minden magyar állampolgárra közvetlenül hatályosuló, kötelező erővel bíró jogi normát támad, mellyel szemben nincsen helye külön jogorvoslatnak, ezért annak külön okirattal történő igazolása sem lehetséges.

Tekintettel arra, hogy a panasszal támadott jogszabályi rendelkezések a társadalom széles körének mindennapi életvitelét meghatározza, kérem, hogy amennyiben erre lehetőség van, a panasz tárgyában a Tisztelt Alkotmánybíróság soron kívüli eljárásban dönteni szíveskedjen.

Kelt. Miskolc, 2021. május 07. napján

indítványozó

Melléklet: adatkezelési nyilatkozat